

Kázání 23.8.2026, Krnov, br. Aleš Drápal

Introit: Jan 1,14,

1. čtení: Přísloví 15,1

2. čtení: Filip 4,5

3. čtení: (poslání) Iz 40, 5-8

Písně: 118, 581, 418

Bratři a sestry, vážení hosté,

nedávno jsem se dostal na bohoslužby v anglickém jazyce, kde se kázalo na podobný text jako je ten dnešní. Překvapilo mě, že slovu **mírný** v angličtině odpovídá slovo gentle (jemný). Toto slovo známe jako část slova gentleman. Že by nás Písmo vyzývalo, abychom byli gentlemeni a gentlemenky?

Na tom bych neviděl nic špatného, i když dosud jsem si s Ježíšem slovo gentleman nespojoval. Tak či tak, pojal jsem úmysl zjistit, jak to s tím slovem **mírný** v bibli je. Kde se vzalo. Přiznávám, že výzvu k mírnosti jsem dosud spíše pomíjel, nikdy dříve mě přečtený text nezaujal. Asi proto, že se za mírného nepokládám; a přišlo mi, že s tím, zda jsem či nejsem mírný, tolik dělat nemohu. Mírnost jsem vnímal spíše jako určitý typ povahy, a ne jako vlastnost, o kterou bych měl usilovat.

Internet dnes nabídne odpověď na spoustu otázek. Díky takzvanému interlineárnímu překladu se lze rychle dostat k významu slova, které je v řeckém biblickém originálu. Zjistil jsem, že v řečtině jsou dvě slova, která většina moderních anglických překladů tlumočí slovem **gentle**. Zatímco v českém ekumenickém překladu se podle kontextu tato dvě slova překládají jednou jako mírný, jindy jako tichý, ale také jako vlídný a ohleduplný.

Někdy je prostě někdy těžké najít přesný ekvivalent. Často to nejde a nezbyvá než se snažit smysl daného verše a význam daného řeckého slova vyložit. A o to mi teď půjde.

Jak už jsem naznačil, jde vlastně o dvě slova. Jedno zní επιείκεια (epieikeia) a druhé πρας (praus). Ekumenický překlad to na většině míst tlumočí slovem mírný a slovem tichý, v angličtině je pak gentle v obou případech.

Slovo πραός se vyskytuje v Matoušově evangelia. Pro kázání jsem vybral jako příklad typického užití tyto verše: **Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším. Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží.**

Slovo tichý vystihuje ovšem jenom část významu řeckého slova πρας. To slovo se používalo třeba o koni, který je dobře vycvičený k boji, Takový kůň je tichý ve smyslu, že ho vřava boje nerozhodí. Nepanikaří, nehrouť se. Je připraven snášet těžkosti. Vyzařuje z něj odhodlání a síla. Ví, nebo alespoň tuší, jaké je jeho poslání. Nenechá se vydráždit, tiše a vytrvale směřuje k cíli bez ohledu na překážky. Takový je také Ježíš, a k takové tichosti nás zve. A říká nám, že to jde. Budeme-li se od něj učit, nalezneme odpočinutí svým duším. Máme se učit být tiší, tedy být πρας. Jeho jho netlačí a břemeno netíží.

Rozdíl mezi πραής a επιείκεια je poměrně malý, takže překlad jedním slovem gentle není problematický. Zdá se ale, že určitý rozdíl se najít dá. Zatímco πραός popisuje vnitřní stav člověka, to jaký je, tak επιείκεια popisuje lidské konání. Něco, co někdo udělal.

Třeba když soudce přihlédne k okolnostem projednávaného přečinu a uloží trest pod dolní hranici sazby, V nejobecnějším smyslu slovo επιείκεια znamená vhodný, adekvátní, odpovídající situaci, příhodný. V užším smyslu slova pak vlídný, ohleduplný, laskavý, mírný. Není to ale mírnost sama o sobě. Je to mírnost, která při řešení konfliktu sice nezametá nic pod koberec, ale současně jedná s porozuměním pro situaci toho druhého,

Chovat se jako gentleman, to je dobrý začátek. Protože gentleman hraje **fair**. A to už samo o sobě je skvělé a prima. Nevymýšlet si a druhého nějakou vinu, nějaké přestoupení, nedomýšlet si špatné úmysly, nekonstruovat na základě nějakých řečí negativní obraz toho druhého, to docela ladí s představou gentlemana.

Đábel není gentleman. K největším zbráním ďábla patří obviňování. Ježíš neobviňuje, ale vinu snímá, bere na sebe.

Mírní - $\epsilon\pi\iota\epsilon\kappa\epsilon\iota\alpha$ - jsou ti, kteří nehledávají u druhých vinu, ale snaží se porozumět jejich situaci. Jsou to ti, kteří nejdou do agrese, i když by mohli; jsou to ti, kteří se dívají na celého člověka a ne na nějaký jeho konkrétní přešlap, ať už skutečný nebo domnělý. Jejich pohled je realistický, bez příkras, ale není veden hněvem a odsuzováním.

K takové mírnosti, mírnosti plné pochopení pro druhého, nás Písmo vyzývá. Nikoliv k mírnosti založené na tom, že se bojím něco říci, že žiji v obavách, co tomu ti druzí řeknou, a tak mlčím. Vyzývá nás k mírnosti založené na pevné tichosti vyjádřené slovem $\pi\pi\alpha\omicron\varsigma$, tedy založené na následování našeho Pána, na přijetí jeho výzvy jít po úzké cestě odpovědnosti a laskavosti.

A tady bych mohl skončit. S nadějí, že ať budete příště číst v Písmu o mírnosti, tak se Vám něco z tohoto výkladu vybaví. Ovšem ten přečtený verš, který je základem kázání, má dvě věty, ne jen jednu, byť obě jsou krátké. **Vaše mírnost ať je známa všem lidem. Pán je blízko.** Proč zrovna po výzvě k mírnosti se zdůrazňuje, že Pán je blízko? Pokusím se na tuto otázku odpovědět. Na pomoc si vezmu ještě jedno místo v Písmu, ve kterém je v originále slovo $\epsilon\pi\iota\epsilon\kappa\epsilon\iota\alpha$. Budu o něm chvíli mluvit.

V epištole Titovi, kapitola 3, verše 12, se praví: **Připomínej bratřím, ať jsou podřízeni těm, kteří mají vládu a moc, a ať je poslouchají. At jsou vždy hotovi jednat dobře. Ať nikoho nepomlouvají, ať se nepřou, jsou mírní a vždycky se ke všem chovají vlídně.**

Nejdříve něco k začátku těchto veršů. Pokud vás zaskočil, nedivím se. Cože, křesťan má poslouchat vládu? Dnes to spíše vnímáme tak, že občané mají vládu kontrolovat. Že mají upozorňovat na korupci, na lži, spíše prověřovat než důvěřovat.

Není divu, že tyto verše z Tita se vykládají jako dobově podmíněné. Pro někoho je tu vliv Platóna, jiní zde rozpoznávají snahu křesťanů druhé generace stát se součástí společnosti a integrovat se do ní. Pro další je to stavění hráze neukotvenému živelnému charismatickému křesťanství. Pro marxisty šlo o důkaz reakčností křesťanského učení.

I ve mně slova o podřizování těm, kdo mají moc, vyvolávala rozpaky. Když si k tomu však dodáte Pán je blízko, tak to možná začnete chápat jinak. K tomu se hned dostanu.

Rád bych ale nejdříve podotkl, že podřizovat se těm, kteří mají vládu a moc, do značné míry znamená podřizovat se zákonům této země. A to bychom dělat měli. Dnes se spíše říká respektovat zákony. Podřizování totiž není v módě. To pisatelé bible nevěděli, že dojdeme tak daleko.

Stojí za to dnešní způsob komunikace dát do souvislosti se slovem $\epsilon\pi\iota\epsilon\kappa\epsilon\iota\alpha$, tak jak o něm mluvíme. Je jistě k diskusi, co politik takovým nebo onakým krokem sleduje. Jsou politici tací i tací. Před lety jsem měl možnost popovídat si s Janem Sokolem, když byl ministrem školství. Velice mu vadilo, že jakýkoliv jeho krok byl okamžitě novináři rozebírán z hlediska, co tím sleduje a jakou výhodu tím chce získat, ať už pro sebe osobně nebo pro svoji fakultu.

Mě vždy ohromuje ta jistota, se kterou ten nebo onen ví, co někdo něčím sleduje. V politice i v běžném životě. Ta podezíravost se může ukázat někdy i oprávněná. Za projev mírností ji však nepokládám, zvláště v oné emotivní sebejisté formě, ve které bývá předkládána. A o mírnosti je zde řeč.

A teď konečně k tomu Pán je blízko. Snažte se tomu dát nějaký význam. Pro sebe samotné. Ať to vnímáte tak nebo tak, tak v něčem se nejspíše shodneme: Když je Pán blízko, tak se mění pořadí toho, co je důležité. Beru to jako varování, abychom nepřikládali příliš velký význam věcem pomíjivým, abychom příliš neuvázli v pŭtkách, které nás neúměrně pohlcují a zastírají náš výhled ke kříži. Jde o to, jaké moci dáme prioritu.

Je-li Pán blízko, tak jeho slovo stále působí, tady a teď. Ježíš změnil svět, i když nevstupoval do politických zápasů své doby, byť mocní tohoto světa ho do nich nakonec fatálním způsobem zatáhli. Ježíš chodil po Palestině, hovořil s lidmi, měl na ně čas. Mluvil s nimi o nich, nikoliv o jejich názorech. Jeho mírnost lidi proměňovala.

Je-li Pán blízko, tak i naše mírnost bude lidi proměňovat. A ono se tak děje. Svědectví o tom, že se tak opravdu děje, většinou hodně překvapí. Křesťan si často vůbec není vědom toho, jak pozitivně může být jeho jednání vnímáno. Vlastně by to bylo špatně, kdyby si toho byl vědom.

Věřme, že když naše mírnost bude známa všem lidem, tak to nezůstane bez odezvy. Protože Pán je blízko.

Vezmeme-li na sebe Ježíšovo jho, tak nalezneme odpočinutí svým duším a budeme moci se nechat prostoupit slovy, která předcházejí verši vybranému ke kázání i těm, která po tomto verši následují. V Písmu stojí: **Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se! Vaše mírnost ať je známa všem lidem. Pán je blízko. Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu. A pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mys) v Kristu Ježíši.** Amen.